

Jakie są relacje Behemota z Wolandem i pozostałymi członkami ekipy, a jakie z ludźmi?

„Kocur szurnął zadnią łapą, przednią wykonując zarazem jakieś gesty właściwe otwierającym drzwi portierom („Czarna magia...”, s. 169)”.

W Variétés kłania się, otwiera drzwi (lokaj), pomaga Fagotowi.

„– Spodnie nie dotyczą kota, messer – niezmiernie godnie odpowiedział kocur, – Może polecisz mi, messer, włożyć jeszcze buty? Koty w butach występują jedynie w bajkach, messer. Ale czy zdarzyło ci się kiedykolwiek widzieć na balu kogoś, kto by nie był w muszce? Nie chciałbym znaleźć się w ośmieszającej sytuacji ani ryzykować, że zostanę wyrzucony za drzwi. Każdy przystraja się, jak może. (itd. do słów:) Moje wypowiedzi to nie żadna chałtura, jak byłeś łaskaw, messer, wyrazić się w obecności damy, ale konsekwentny ciąg sylogizmów, który oceniliby właściwie tacy znawcy przedmiotu, jak Sekstus Empiryk, Martianus Capella, a być może nawet sam Arystoteles („Przy świecach”, s. 336–337)”.

W scenie z Małgorzatą („Przy świecach”, s. 336–337) polemizuje z Wolandem, bo najwyraźniej chce dobrze wypaść przed Małgorzatą: ubiera elegancko, złoci sobie wąsy, używa wyszukanego języka. Pozostałych ludzi ignoruje lub traktuje ironicznie (Variétés).

Kot Behemot jest postacią złożoną – ma cechy ludzkie i zwierzęce jednocześnie, co sprawia, że jest postacią nie tyle groźną, co komiczną.

Diabeł jest konstruktorem fabuły utworu. Działania zespołu Wolanda (w tym Behemota) wywołują łańcuch incydentów i skandali, które rozbijają niedobre układy międzyludzkie. Diabeł jest także najważniejszym elementem konstrukcji powieści, zapewniającym jedność wielopłaszczyznowego świata.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

